СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 269. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 17. листопада, 1928. VOL XXXVI. No. 269. Jersey City, N. J., Saturday, November 17, 1928. THREE CENTS.

СЛІДСТВО НАД ЗАТОПЛЕННЄМ „ВЕСТРИСА"

СВІДКИ ОСУДЖУЮТЬ НЕПРИДАТНІСТЬ РАТУНКОВИХ ЛОДОК.

НЮ ЙОРК, 15. листопада. — Аж три слідства будуть розсліджувати причини затоплення корабля „Вестриса". Одно слідство веде державна прокураторія, друге слідство федеральний морський уряд, трете саме корабельне підприємство, властитель „Вестриса".

Прокуратор Тотел уже переслухав нині 6 моряків та кількох пасажирів. Всі моряки зізнали, що корабель не був засмотрений добре на случай нещастя. Ратункові лодки були попсуті, діраві, побиті. Вони не мали всіх причандалів до ратовання, як сокир до розтинання шнурів, весел, вітрил. Із сих зізнань виходилоби, що вину за нещастє поносить з одної сторони заряд корабля, а з другої федеральні урядники, що оглядали корабель перед випливом на море та признали його засмотреним на всяке нещастя.

Із зізнань свідків-пасажирів виходить, що команда підчас нещастя була здеморалізована й здезорганізована. Моряки приказів не діставали; не знали, що робити; коли приходилося всідати на лодки, моряки обшукували лодки пасажирів та крали весла з тих лодок на свої. Моряки не дбали за пасажирів, а тільки за себе.

Прокуратор Тотел покликує на завтра офіцирів корабля.

Число жертв нещастя встановлено на 111 осіб. Досі привезено до сього порту 22 тіла втоплених пасажирів і моряків „Вестриса". Асекураційні підприємства кажуть, що їх втрати будуть виносити коло 4 міліони долярів. Кількох федеральних сенаторів заявилося зі потребою зарядження сенатового слідства над катастрофою.

ПРАЦЯ ПО АМЕРИКАНСЬКИХ ФАБРИКАХ І КОПАЛЬНЯХ.

УРЯДОВЕ БЮРО КАЖЕ, ЩО РОБОТИ ЙДУТЬ КРАЩЕ.

ВАШИНГТОН, 15. листопада. — Федеральне Бюро Занять при Департаменті Праці подає свої обчислення зі стану робіт у жовтни, з котрих виходить, що роботи в тому місяці йшли краще ніж у вересні.

Число робітників як у ткацьких фабриках так і по майнах було значно більше. Особливо значний приріст числа робітників слідно було в залізних фабриках. Зате слідно було безробіття в инших металевих промислах та в корабельних доках.

ЖІНКИ ПРИПИСУЮТЬ СОБІ ВИБОРЧУ ПОЛІТИКУ.

ВОНИ МАЛИ РІШИТИ ПОБІДУ ГУВЕРА ЗА ЙОГО ПРОГРАМУ ПРОГИБІЦІЙНУ.

БОСТОН, Месечузетс, 15. листопада. — Отвираючи конвенцію Жіночої Християнської Юнії Тверезости, предсідателька організації заявила, що сьогорічні вибори вирішило американське жіноцтво, яке голосувало в користь Гувера за те, що він заявився за вдержаннем прогибіції.

ГУВЕР ОБГОВОРЮЄ ЗАКОНОДАТНІ СПРАВИ.

СМИТА ВИТАЮТЬ У САВАНІ.

ПАЛО АЛТО, Каліфорнія, 15. листопада. — Нововибраний президент Гувер відбув тут конференцію з послом Голом з Илинойс, предсідателем комітету для водних справ; говорили вони про розширенне водних доріг в Америці. Конґресмен опісля видав до ґазет заяву, в якій підчеркував вагу того факту, що президентом став інжинір.

Тимчасом побитий кандидат демократичної партії Ал. Смит приїхав до міста Савани, в стейті Джорджії, де йому партія врядила гучну демонстрацію. Бесідники говорили: „Джорджія все була демократична, і все буде".

„ПОЛУДНЕ ПОТРЕБУЄ ПЕРЕБУДОВИ".

ЧЕПЕЛ ГИЛ, Норт Каролайна, 15. листопада. — Д-р Гарі Чейз, президент Норт-Каролайнського університету, отворив тут Полудневу Конференцію для Виховання. В своїй промові говорив він, що полудневі стейти мусять тепер перебудуватися, себто примінитися до нових умов. На його думку, старі часи фармерства вже минули безповоротно, бо й у полудневі стейти заходять фабрики. Через те, що мешканці сих стейтів ще не приноровилися до нових умов, вони почуваються нервові, неспокійні, невдоволені. Вихід з того такий, щоби вони приняли нові умови як неминучі та старалися до них достроїти своє життя.

СМЕРТЬ 4 БРАТІВ У ЗАЛІЗНИЧІМ НЕЩАСТЮ.

ПЕКОНИК, Лонґ Айленд, 15. листопада. — Недалеко від місцевої стації на залізниці Лонґ Айленд Рейлровд зударився з поїздом залізниці трок, котрим 19-літний Конрад Віленський, син фармера зі сеї околиці, підвозив до школи своїх братів. На троку були його чотири брати та один сусідний хлопчина. Наймолодший з хлопців мав 10, найстарший 16 літ. Поїзд убив чотирох братів та покалічив пятого. Сусідський хлопець зіскочив з троку в послідній хвилі та вийшов з нещастя з життєм. Зате відломок автомобіля вдарив у голову стаційного аґента Теодора Емері так сильно, що сей упав без памяти. Лікарі, що його привели до памяти, кажуть, що ушкодження його не тяжке.

Яка була причина нещастя, невідомо. На перехрестю залізниці з дорогою не було рампи ні сторожа, але був дзвінок. Догадуються, що, як звичайно, шофер нещасного авта пробував переїхати перехрестя перед поїздом.

Про подібне нещастя доносять з иншої місцевости на Лонґ Айленді. В місті Линдгерсті поїзд розбив авто 62-літного Чарлза Кайпера та вбив його й жінку.

У подібнім случаю в Гекенсаку, в стейті Ню Джерзі, загинула 28-літна Лилієн Буш.

Американські Українці протестують проти польських звірств.

PROTEST AGAINST POLISH OUTRAGES.

АМЕРИКАНСЬКА ҐАЗЕТА НОТУЄ ПРОТЕСТ „ОБЄДНАННЯ" ПРОТИ ПОЛЬСЬКИХ ЗВІРСТВ

ASK U. S. ACT ON PERSECUTION OF UKRAINIANS.

Dr. Luke Myshuha Requests Senate Dept. Act Against Polish Invasion of Galicia.

Protesting against attacks made upon Ukrainians in Galicia, Dr. Luke Myshuha of 325 York Street, as secretary of the United Ukrainian Organizations of the United States, has forwarded to the State Department at Washington formal written request that steps be taken to prevent further molestation of the Ukrainians under Polish occupation of Western Ukraine.

The communication, after telling of riots and disorders in which more than 100 persons were injured, some fatally, continues:

"Several Ukrainian leaders escaped from Poland into neighboring countries whence they issued a call to the Ukrainian immigrants in America to appeal to the American Government on behalf of their country of origin, devastated by a ruthless invader bent upon their complete annihilation.

"Being well aware of the helpful spirit of the American public and government, Ukrainian Organizations of the United States appeal to the American Government to use its influence to stop further attacks upon Ukrainians under the Polish occupation. The American Government was one of the powers which gave their silent assent to the Polish occupation of Western Ukraine. The Allies of America inserted in the peace treaty with Poland the clause guaranteeing the so-called racial minorities the freedom of cultural and economic development, which provision was never carried out. The United States gave its assent to the decision of the Council of Ambassadors of March 14, 1923, recognizing the Polish occupation of Galicia. In consequence of this, the oppressed races of Poland look up to the signatory powers as guarantors of their rights, and especially to the United States of America, the most disinterested of them."

("The Jersey Journal," Monday evening, November 12, 1928).

YOUNGSTOWN, OHIO, UKRAINIANS PROTEST AGAINST THE POLISH OUTRAGES. ....

UKRAINIANS ASK HELP.

Society Here Indorses Appeal To U. S. Government.

The appeal of the United Ukrainian organizations of the United States to the the department of state on behalf of the Ukrainians of Galicia under the Polish government, has been indorsed by the Youngstown Ukrainian society according to Rev. M. Danilovich, Ukrainian Greek Catholic priest.

"Being well aware of the helpful spirit of the American public and government," the appeal says, "the United Ukrainian Organizations of the United States appeal to the American Government to use its influence to stop further attacks upon Ukrainians under the Polish occupation.

("Youngstown Telegram", November 12, 1928).

БУНТ ГОЛОДНИХ.

Дня 31. жовтня в Петрограді натовп погромив державні крамниці. 750 жінок і підлітків стояли цілу ніч у „хвості" перед харчовим склепом, щоби дістати пайку хліба. Коли на ранок вияснилося, що в склепі нема хліба, натовп повибивав вікна, двері й хотів злінчувати продавців. Поліція з великим трудом припинила погром.

ХАРЧОВА КРІЗА.

В Петрограді замісць хліба населенню видають яблука. У Київі заведені хлібні карточки. Білий хліб видається лише хворим. Ексчендж Телеґраф повідомляє, що в звязку з харчовою крізою настрій населення в Москві такий неспокійний, що деякі посольства думають про відізд.

ПРАВА ОПОЗИЦІЇ.

Рижський кореспондент „Морнінґ Пост" повідомляє, що в Москві арештовано кількох членів правої опозиції, що публично боронили свою програму. Права опозиція домагається: свободи преси й зборів, свободи виборів до рад, скасування монополії зовнішньої торговлі, часткової денаціоналізації підприємств і т. п.

НОВА МИТНА АФЕРА.

На шлеському польсько-німецькому кордоні викрили нову митну аферу. У звязку з тим перевели в фірмі Кеппельнера в Катовицях ревізію, яка виказала, що з Німеччини перевозили в Польщу велику скількість коліс (роверів) неправною дорогою.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

В пятницю, дня 16. листопада, в ночі помер у Белвю Госпитал, у місті Ню Йорку, відомий тут широко громадянин Павло Петрів. Родився він 49 літ тому назад у селі Карловиска, брідського повіту. По фаху був він друкар. Займався щиро народним життєм та був членом кількох українських товариств у Ню Йорку, як Просвіти, Демократичного Клюбу, Скалат, Народного Дому. Займався він теж представленнями.

Смерть його була причиною нещасного випадку в друкарни. Машина зловила йому пальці на руці; від сього на руці кинулося затроєння, яке й було причиною його смерти.

Оставив він жінку й двоє дітий.

Похорон Покійного відбудеться з похоронного заведення Яреми в неділю, дня 18. листопада, о 2. годині зполудня.

Земля Йому Пером!

ІМІҐРАЦІЯ БУЛА ЗБІЛЬШЕНА.

Іміґрація до Канади в періоді від квітня до вересня 1928 була збільшена в порівнанню з попереднім роком. Минувшого року приїхало в тім часі до Канади 109,025 іміґрантів, а сего року приїхало 123,713. З іміґрантів, які приїхали до Канади в літі 1928 р., найбільшу пайку дістала Манітоба. Департамент іміґрації подає, що 49,975 іміґрантів осталo в Манітобі, в Онтаріо остало 30,677 міґрантів, в Алберті 11,964, в Саскачевані 10,965, в инших провінціях ще менше.

4 ЗАБИТІ ЛІТАКОМ.

Сербський військовий літак упав в осередку міста Новий Сад. Підчас лету відломилися крила і літак упав на одну хату. Падаючи, він завалив хату та забив одну жінку. Два пільоти й обсерватор забиті відразу. Місто Новий Сад — столиця банатських Українців, де видається їхня ґазета „Руски Новини".

КОМУНІСТИЧНІ РІЗКИ.

В селі Постол, норинської волости, комуністична місцева влада вибила різками двадцять селян-бідняків.

НЕЛЮДСЬКА ЖІНКА.

У Запоріжжу на Великій Україні арештували наставницю в тамошньому пристановищі для немовлят за те, що вона в нелюдський спосіб губила недужих дітей. Як лише яка дитина занедужала, вона душила її та викидала на смітник, де її пожирали безроги. В той спосіб хотіла вона виказатися перед владою найменшим відсотком смертности в підчиненому собі заведенні.

ЗГОРІЛО СЕЛО.

В селі Жілісдавіце біля Сосновця пожежа знищила 40 господарств. Шкоди виносять 200 тисяч золотих.

ЦИГАНСЬКИЙ ЧАСОПИС.

В Москві почала виходити циганська ґазета. Редаґують її в циганській мові самі циганські журналісти. Перше число часопису містить відомости з циганського бурлацького життя. Є рівнож в ньому і відділ циганської поезії.

МУССОЛІНІ ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКИХ ФІЛЬМІВ

РОЗІГНАВ ЦЕНЗУРНУ РАДУ, ЯКА ПУСТИЛА ДО ІТАЛІЇ АМЕРИКАНСЬКИЙ ФІЛЬМ „СТРІТ ЕЙНДЖЕЛ".

ПАРИЖ, 15. листопада. — В своїм часі піднято в Парижі острий протест проти американських фільмових компаній, що продукують фільми з французького життя. Таке саме діється тепер в Італії.

Американська фільмова компанія Факс запросила спеціяльно дібрану публику на першу виставу „Стріт Ейнджел", себто тої фільми, яка мала такий великий успіх в цілій Америці. На тім представленню був і талійський диктатор Муссоліні. Та вистава так його обурила, що він навіть не видержав до кінця, а вернув до бюра і таки в тій самій хвилі сів за стіл і декретом розвязав цілу цензурну раду, що цензурує фільми, за те, що дозволила грати „Стріт Ейнджел" в Італії.

Виставою обурилися й инші присутні. Вони твердять, що всі ті сцени, які відбуваються в Неаполю, цілком неправдиві, а навіть ноша невірна. Невірне і те, що відноситься до проституції, циганів, біди, забобонів і т. п.

Фільму того не буде можна виставляти в Італії.

НОВА ТАРИФА В КИТАЮ.

ЧУЖІ ДЕРЖАВИ ГОТОВІ ПРОТЕСТУВАТИ ПРОТИ НЕЇ. ВАЖНИЙ КРОК У БОРОТЬБІ ЗА ЦІЛКОВИТЕ ВИЗВОЛЕННЯ КИТАЮ ЗПІД ЧУЖИНЕЦЬКОГО ВПЛИВУ.

ШАНҐАЙ, 15. листопада. — Китайські бизнесові орґанізації натискають на націоналістичний уряд, щоби він вже тепер оголосив, коли ввійде в життя нова тарифа.

Міністер фінансів проголосить дату в найблизчім часі. Панує загальне переконання, що нова тарифа буде обовязувати з днем 1. січня 1929 р. Декан дипльоматичного тіла має запротестувати проти такої радикальної зміни. Але з того протесту нічого не вийде, бо щодо зміни тарифи нема згоди між державами. Америка не запротестує, бо вона й так має забезпечені права найбільш упривілейованої держави.

В той спосіб Китай скине з себе дальші пута, якими обкували його чужинецькі держави.

РАДА ФАШИСТІВ УВІЙШЛА В ЖИТТЯ.

МУССОЛІНІ ЗАЯВЛЯЄ, ЩО ВОНА НЕ ОСЛАБЛЯЄ КОРОЛІВСЬКОЇ ВЛАДИ.

РИМ, 15. листопада. — Сенат ухвалив 181 голосами проти 19 законопроект Муссолінія в справі узнання Ради Фашистів державною інституцією. Ніхто з опозиції не забирав голосу, а говорили тільки ті, що були за тою інституцією. Говорив коротко рівнож і Муссоліні. Він підніс, що фашисти є льояльні для династії і монархії, як і король є льояльний для фашистів. Инші бесідники ствердили, що остаточне рішення спочиває далі в руках короля та що новий орґан у нічім не обкроює королівських прав.

ЕТНА ВИБУХАЄ

ПО ОДНІМ НЕЩАСТЮ НАСТУПАЄ ДРУГЕ. ВЕЗУВІЙ ВИБУХАЄ РІВНОЖ.

РИМ, 15. листопада. — Ще Італія не відітхнула по однім вульканічнім нещастю, а вже треба побоюватися нових. На Етні в Сицилії отворився новий кратер, з якого починає вибухати лява з великою силою.

Знову біля Неаполю рухається Везувій. За него не так побоюються як за Етну.

ГОРНУТЬСЯ ДО МАНЮ.

ВСІ ПОЛІТИКИ, ЩО ЙОГО УНИКАЛИ, ТЕПЕР ПІДНОСЯТЬ ЙОГО ПІД НЕБЕСА.

ВІДЕНЬ, 15. листопада. — Коли показалося, що Маню, лідер селянської партії, таки вдержиться при владі і задержить керму держави в своїх руках, ціла купа політикерів не знаходить для нього слів похвали. Всі хвалять його і підносять його здібности та забігають в нього ласки. Кажуть, що навіть такі голови як Авереску, Йорґа і Люпу почували би себе щасливими, колиб Маню покликав їх під свій стяг. Так ского зріс вплив Маню.

ВАТИКАН ПРОТИ ДІВОЧИХ СПОРТІВ.

ПОВТОРЮЄ ЦЕ, ЩО ПІДНОСИВ НЕДАВНО З ПРИВОДУ ПУБЛИЧНИХ АТЛЄТИЧНИХ ЗМАГАНЬ.

РИМ, 15. листопада. — З приводу того, що фашистівська орґанізація проголосила нові публичні дівочі атлетичні змагання, ватиканський орґан „Оссерваторе Романо" протестує проти того рода змагань. Він каже, що такі змагання є обидою для християнських почувань та що вони не мають узасаднення ні в традиції, ні в цілій історії, навіть з часів поганських. Бо ні Греки ні Римляни не допускали до цього.

КІПЛІНҐ ПРО ЗВІЗДИ.

РАДИТЬ І ЇХ ПИТАТИ ЧАСАМИ ПРО РАДУ.

ЛОНДОН, 15. листопада. — Славний анґлійський письменник Рудіярд Кіплінґ говорив на зборах Королівського Медичного Товариства про те, щоби не так дуже легковажити собі тих давних людей, що зверталися до звізд за порадами. На те подав він примір з життя астрольоґа і лікаря Н. Кульпеппера, котрий тому 300 літ завдяки звіздам пізнав і лічив віспу. Кіплінґ підніс, що чоловік є частиною всесвіта і з всесвітом творить одну нерозлучну цілість. Бездротні телеґрафи, радіо й инші модерні винаходи є якраз доказом цього. Тому шукати відповіди, глядячи на звізди, не є нісенітницею, як це могло декому видаватися.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES. Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N

СМИТ ПРО ВИБОРИ Й ПАРТІЙНУ ПОЛІТИКУ

Перед своїм виїздом на відпочинок демократичний кандидат на президента, Ал. Смит, вигилосив через радіо незвичайно цікаву промову. Цікава вона не тільки як причинок для зрозуміння послідних виборів, але й як незвичайно розумний вклад у зрозуміння політики взагалі.

У своїй промові Ал. Смит хотів подати свої погляди на питання: що треба демократичній партії зробити, коли вона хоче за чотири роки добитися до влади? Відповідаючи на се незвичайно цікаве питанне, Смит бере за основу американської політики дво-партійну систему. Одна з тих партій находиться при правлінню, а друга „в опозиції". Власне про відношення партії опозиції до партії правлячої Смит висказує незвичайно розумні думки.

Він звертає демократам увагу, що партія опозиції повинна проявляти своє існовання й життя не тільки в часи виборів, але й за весь час між виборами. Се є перша увага, яку ми, Українці, можемо передовсім віднести до себе, бо якраз серед нас є незвичайно богато пустомельних опозиціоністів, які дають про себе чути тільки в час „виборів".

Далі Смит показує два роди опозиції. Один рід опозиції полягає на неробстві. Місце роботи займає так зване робленне обструкції, ставленне перешкод партії більшости, голословне критикованне, вишукуванне скандалів у партії більшости, ширенне сплетень, особистих підшептів. Смит не вважає сього рода опозиції справдішньою опозицією. Се не опозиція, а блоф, самодурство. На такій опозиції партія вирости не може. Вартаби, щоби Українці довідалися як найбільше про сю критику опозиції.

Смит звертає увагу демократичній партії, щоби вона не робила того рода опозиції. Добра опозиція мусить бути не обструктивна, а конструктивна, не руйнуючу, а будуюча. Опозиціоніст має не звертати увагу на браки чи скандали партії більшости, а виробити кращий плян роботи та повести роботу кращу від роботи більшости. Робота, що обмежується до давання колючок партії більшости, се робота, негідна конструктивного чоловіка. Партія опозиції повинна дивитися передовсім не за тим, як пошкодити партії більшости, але як помогти краєви, бо партія на те й сотворена, щоби помагати народови. Тому в роботі партії опозиції повинно бути менче горячої ненависти до партії більшости, а за те більше праці. Менче слів, а більше здорових плянів та роботи. По роботі для краю пізнати, котра партія краща. Лишень на основі праці може партія опозиції дійти до влади, добути собі довіря народа, здорового народа.

НАШІ ВОРОГИ

ЦЕ ВСІ ТІ, ЩО УЗАЛЕЖНЮЮТЬ ТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ВІД ПОМОЧІ ОДНОГО ІЗ ОКУПАНТІВ. — САМОСТІЙНІСТЬ МОЖНА ВИБОРОТИ ВІЙНОЮ З ОКУПАНТАМИ. — НАЙБІЛЬШІ УГОДОВЦІ — ЦЕ ГЕТЬМАНЦІ, ЩО ҐРУПУЮТЬСЯ БІЛЯ „НОВОЇ ЗОРІ", ЯКУ РЕДАГУЄ Д-Р НАЗАРУК.

В „Сурмі", органі У. В. О., знаходимо за місяць жовтень статтю під заголовком „Наші вороги", яку отсе передруковуємо в цілости, бо порушені там питання дуже важні, а для нас особливо цікаві ще й з того згляду, що там поставлено ґрупу „Нової Зорі" на першім місці, але між угодовцями, себто тими, що за польські охлапи готові погодитися з польською займанщиною. Редактором тої ґазети є д-р Назарук, бувший редактор филаделфійської „Америки" і права рука еп. Богачевського. Той самий, що ще досі дописує до „Католицького Проводу" в Америці.

В згаданій статті читаємо таке:

Ми вже не раз вказували, що нашими ворогами є не тільки **окупанти** українських земель. Є ними рівно ці одиниці й ґрупи серед українського громадянства, що запродалися окупантам, та ведуть свою підлу роботу по їх вказівкам. Це т. зв. **„хруні"**. Не один із них згинув вже із караючої руки члена У. В. О., бо це найгірша язва на народнім орґанізмі.

Та не тільки вони є нашими ворогами. Є ними дальше всі ці, що під ріжними політичними кличами **ширять орієнтації на одного із окупантів.** Вони виходять з цього заложення, що український нарід не може успішно боротися рівночасно проти Польщі й Москви, й тому мусить з одним із ворогів заключити союз і при його помочі будувати Україну. Як не наївні є ці орієнтації, всеж таки вони небезпечні тому, що коли одні — **комуністи та їх комбатанти** — поширюють між українським народом фальшиві надії **на Москву,** то **рівночасно** другі **— табор У. Н. Р. —** ширять такі самі надії **на Польщу.** Кожний із цих таборів узалежнює творення української держави від помочі одного із окупантів; і у кожного з них стоїть на першому місці ширення прихильних настроїв для свойого патрона (Москви або Польщі), на удержанню якого він находиться. І тому, що оба ці табори, **рівночасно,** працюють — один в користь Москви, другий в користь Польщі, то вислід їх праці **разом** складається на **витворювання прихильних настроїв і до Москви й до Польщі.** Коли возьмемо під увагу, що самостійність українського народу не тільки непотрібна ні Москві ні Польщі, але що більше, **небезпечна** для них, бо загрожує їх існуванню, й що ані Москва ні Польща не будуть боротися за створення української держави, а тільки, що **самостійність мусимо ми самі виборoти, й то виборoти війною із всіми окупантами,** то стає ясно, що ширення надій на допомогу наших національних ворогів та пропаґовання москвофільських і попольонофільських концепцій підтинає в корені **ідею самостійности й соборности** української нації, гасить в народі духа боротьби із окупантами та робить народні маси до збройної розправи із ворогом нездатними. Тому й один і другий табор є нашим ворогом.

Однак є ще один рід наших ворогів серед українського громадянства. Це **угодовці,** що прикриваються плащиком т. зв. „реальної" або „позитивної" **політики. Хтож це такі є ці угодовці,** або як вони себе називають „реальні політики"? Це слабодухи, яких не брак в ніякій нації, що тремтять за свої посади; це пережитки нашого **минулого,** що не можуть умістити себе в нових умовинах боротьби на життя й смерть з польським наїздником; це врешті **висліди** нашого довгого поневолення — раби, що в їх природі є стирати комунебудь порох із ніг. Не диво, що на їх чолі стоять деякі наші **бувші** посли до австрійського парляменту, славні з цього, що навіть після розпаду Австрії не хотіли відірватися від цісарського престола, та для яких проголошення самостійности галицької держави було великою несподіванкою.

Угодовці є більше небезпечні ніж згадані вище „орієнтаційні" табори. Бо коли останні й не дуже то закривають, що є **на удержанні окупантів,** і до концепцій союзів з ворогами підходять, вправді з хибним, однак з **купецьким розрахунком,** мовляв, „ми вам Західну Україну, а ви нам творіть Велику Україну", або „ми вам комуністичну пропаґанду, а ви нам федеративну державу із українізацією", то „реальна" політика угодовщини полягає на цьому, **щоб віддати український нарід на цілковиту ласку й неласку ворога.** Вони так і пишуть: „Ніяка держава на світі не дасть собі видерти нічого, поки ці, що домагаються від неї чогось, не признають, що крім прав, які хочуть мати, мають і обовязки. Одно й друге міститься в поняттю льояльности". („Нова Зоря"). Ворог — переконують угодовці — в признанні нашої льояльности й відданости піде на уступки й буде кидати нам охлапи, а ми ці охлапи будемо брати. Після поглядів „реальних політиків" — ліпше охлапи, як нічо! Ці глубокомудрі політичні тези, з яких так і бє в очі політичний анальфабетизм, наївність, рабська психіка, безсилля та надії на ласку ворога, прикривають угодовці серпанком ідеї та добра українського народу. І цим вони небезпечніші від „орієнтаційних" таборів. Та не тільки цим. Бо коли ці останні не резиґнують **формально** із української державности, без огляду на це, які форми й зміст, **на ділі,** ця „державність" буде мати, як рівнож не виступають проти війни, повстання чи ширення революційних настроїв серед українських мас, о скільки це не звертається проти їх патронів (Москви в одних й Польщі в других), — то угодовці не тільки **резиґнують із самостійности, соборности** й на їх місце ставляють „охлапи", та що найвище пишуть, що „нам у Польщі належиться автономія" („Нова Зоря"), але виступають як найрішучіше **проти війни, революції та взагалі нелеґальности.** Це, на їх погляд, або теревені, або шкідлива, злочинна робота. А що охлапи неможливі без **льояльности,** а льояльність без закинення революційности, „реальні політики" кладуть натиск (так, як і Ляхи!) на пацифікацію Західних Земель України, отже стараються **здушити революційні настрої а ширити угодові.**

І тут вони стрічаються з Українською Військовою Орґанізацією, якої ціллю є якраз ширити в масах українського народу **революційного духа,** удержувати **боєздатність** народніх мас та їх **відпорність** проти ляцької **навали** й дбати, щоб ці маси **не привикали до польського пястука.** Тому не диво, що угодовці стараються не тільки оплюгавити **революційну ідею** взагалі, але й шкодити носієви цеї ідеї — **Українській Військовій Орґанізації.** А роблять вони це будь явною пропаґандою в пресі, будь скритим ширенням сплетень і наклепів як на У. В. О. так на поодиноких її членів та в цей спосіб намагаються витворювати неприхильні для У. В. О. настрої.

Найсильніший гурт угодовців перебуває в **гетьманськім таборі.** Завдяки цьому гуртови гетьманський табор, що теоретично висунув державну концепцію **союзу з Москвою,** переводить практично в життя **недержавну, польонофільську угодовщину** на Західних Землях України. Проповідуючи й реалізуючи **любов до чужих** національностей на українській території, цей гурт гетьманського табору поборює з найбільшою **ненавистю** всі українські ґрупи і звертає передусім **вістря** своєї заїлости проти української революційної думки та проти конкретного її носія, отже й проти У. В. О. І так, **„Український Голос"** перебрав пропаґанду угодовщини й „реальної політики"; другий гетьманський орґан **„Поступ"** пішов походом на націоналізм; головна їх трибуна **„Нова Зоря"** крім одного й другого повела ще й наступ проти У. В. О. Вже в часі процесу Атаманчука й Вербицького „Нова Зоря" не тільки, користаючи із нагоди, пропаґувала такі думки, як прим. що „ніякої держави не можна тепер прогнати із ніякої території ніякими підпольними орґанізаціями" й що підпольні орґанізації затроюють мораль суспільности на цілі століття і т. д., але й осудила вбивство, доконане на гробареви українського шкільництва, Собінським. Що більше, киринну свою роботу не обмежує цей гурт гетьманського табору на Західних Землях України! Бо коли Українці в Злучених Державах Америки і в Канаді, порушені засудом смерти двох **невинних** людей, Атаманчука й Вербицького, устроювали масові протести проти засуду ляцького суду та проти ляцького режіму на українських землях, тоді гетьманці не тільки, що **не брали участи в протестах** (як і комуністи), але, що більше, пішли дальше ніж комуністи, бо **повели плянову киринну роботу проти вічевої акції,** запрягаючи до цього католицьке священство в Америці. Оце так виглядає „реальна", або, як її рівнож називають, „позитивна" політика угодовців!

Кромі гетьманського табору угодові елементи розвели кубло в одинокому українському щоденнику **„Діло".** Та тут кампанію ведеться **скрито.** На сторінках „Діла" появляються, без ніяких коментарів, передруки із польської преси з наклепами про У. В. О. і поодиноких її членів, не зважаючи на це, що редактори дуже добре **знають** про їх неправдивість. Недавний факт, в часі наглого суду над членами У. В. О., коли то „Діло", слідом за польською пресою, представляло обжалованих бандитів та звихнені одиниці, не задаючи собі найменшого труду провірити дійсний стан річи, говорить сам за себе. Впрочім за цим промовляє ще й другий факт, саме, що вже після наглого суду „Діло" містило такі богатомовні речення, як прим., що „можна ставитися дуже неґативно до діяльности У. В. О., зокрема до втягання нею малолітних у свої ряди". Це також є зразок „позитивної" політики угодовців!

Не думаємо реєструвати всіх виступів угодовців проти У. В. О., як і не думаємо реєструвати всіх угодовців. Бо угодовці не творять якоїсь суцільної орґанізації; вони **розкинені** по ріжних партіях і установах, по ріжних журналах і часописах. Одні з них ведуть свою злочинну роботу **явно,** другі **скрито.** Та одні й другі затроюють кличами льояльности й рабства українську суспільність; одні й другі виступають проти У.В.О. Тому одних і других мусить У.В.О. як найрішучіше поборювати.

Бо не розкладом, не безсиллям, не рабством і льояльністю, але **максимальним опором** та **найбільшою напругою сил** можемо боронити старі й здобувати нові позиції на Західних Землях України. Бо **позитивна** українська політика це не творення яничарів і польської держави, але **творення основ української державности.** В інтересі Польщі не є ані творення української держави над Дніпром, не є рівнож автономія на Західних Землях України, а тільки **знищення основ українського руху в корені й у цілому.** Звідси відбуті й пляновані походи на Київ; звідси нищення українського шкільництва й економічних установ; звідси кольонізація й польонізація; звідси похід на всі ділянки українського суспільного життя; звідси похід навіть на слово „український". Льояльність супроти Польщі, це зломання опору, це перший ступінь до цілковитого **закріпощення,** це **резиґнація із минулого й з майбутнього української нації.** Коли бажають цього Ляхи, то не сміємо ми, із власної волі й охоти, йти як барани на заріз! Річ не в автономії, ані не в адміністрації. Навіть колиб польська адміністрація на Західних Землях України була бездоганна, ми не моглиб погодитися із нею **ніколи,** тому тільки, що вона **польська,** тому, що не **ми є суверенами на своїй землі,** що не ми є всевладними **панами в своїй хаті!** Італійці в Тиролю, і Французи в Альзації і Льотаринґії, і Ірляндці **мали** колись у ворожій займанщині бездоганну **адміністрацію; всеж** вони із нею боролися, бажаючи, хочби й гіршої, **але своєї,** суверенної! Не хочемо й ми польської автономії і польської адміністрації, тимбільше, що польська адміністрація, сама по собі, кричить о пімсту до неба! Та впрочім ні Ірляндці, ні Поляки, із цим самим Пілсудським, до якого звертаються очі угодовців, ні Серби, Хорвати, Словінці, Чехи, Словаки й Італійці в Австро-Угорщині, ні всі народи, що створили на терені б. Росії самостійні держави, і т. д., не доходили до своєї самостійности через ловлення охлапів, ані через автономію, тільки через **збройну розправу із ворогом:** через війну, повстання або революцію. **Щоби здобути незалежність українському народови, підготовляймо збройну розправу,** а не угодовщину. Памятаймо, що український нарід творив свою державну традицію, проголошував свою самостійність серед крісових і гарматніх стрілів! **Як довго стріли лунали, так довго існувала українська держава!** Зброєю можемо її воскресити, а не охлапами, не автономією, не „реальною політикою", що завязує шнур на шию українського народа!

Хто поступає протилежно, цей ворог українського народа.

Свящ. Микола Копачук.

ЗАХІДНА УКРАЇНСЬКА НАРОДНЯ РЕСПУБЛИКА

(Відчит виголошений на Листопадовім Святі).

Коли в літі 1914 року вибухла світова війна, ніхто, навіть і наймудріші світові політики та державні мужі, не могли предвидіти, як вона скінчиться. Ніхто тоді не вспів був збагнути, що вона запалить майже цілий світ. Всі держави, що рушили у війну, зробили це в певній надії, що побідять. Аджеж якби цієї надії були не мали, певно війни булиб не розпочинали.

То чиж треба тепер дивуватися, що ніхто з українських провідних мужів та високих політиків не міг в 1914 році предвидіти, що нам принесе і куди нас заведе світова війна?! Можна сказати, що ніхто з Українців тоді не мав найменчої надії, щоби за 2 роки і 9 місяців після вибуху війни, могла повстати в Київі Українська Центральна Рада, що проголосила Україну самостійною державою.

Та чим довше тревала війна, тим більше приносила світови несподіванок, і принесла й Українцям наймилішу несподіванку, за якою ми тужили століттями. В марті 1917 року велика російська революція повалила царат і спершуж воскресила Україну до самостійного державного життя з осередком і Київі.

Троха згодом, з кінцем жовтня 1918 р., розпалася й Австро-Угорщина, і Українці, що до неї належали, зараз же й собі зорґанізувалися в свою українську державу під іменем: Західна Українська Народня Република. Вже ця назва вказує, що Галичина ніколи не мала наміру відокремлюватися від Великої України, котра тоді яко самостійна держава звалась Українська Народня Република, а хотіла входити тільки як західня область тієї єдиної Української Народної Републики, що мала обіймати всі землі, заселені Українцями.

Се наше нинішне скромне національне свято, що повторяється рік-річно під назвою Листопадового Свята, є присвячене якраз памяти 10-тирічча тої великої історичної хвилі, коли Галичина разом з рештою українських земель зпід австро-угорського забору стала вільна і тимсамим одночасно довершила визволення всіх українських земель зпід чужого панования. Так то з відновленнем Галицької Держави нарешті відітхнула на свободі вся Соборна Україна.

З нагоду святочного обходу 10-літньої річниці цієї великої вікопомної історичної події в життю нашого народу годиться нам тут пригадати собі хоч бодай найважніші факти відбудови Західної Української Народньої Републики і її тяжкої і нещасливої боротьби о своє істнування. Хоч ця велика, героїчна боротьба закінчилася перемогою наших віковічних гнобителів, то всеж таки вона являється для них дуже поважною і так само болючою пересторогою, що їм вже не довго панувати над нами і що наше остаточне визволеннє є тільки питанням короткого часу.

Пригадуємо собі недавню геройську історію нашого народу не на те, щоби безнадійно сумувати і плакати над нашою недолею, але на те, щоб, споминаючи славні діла борців за свободу нашої дорогої й вовік незабутної Вітчини, запалити в собі і в своїй молоді ще більшу любов до свого народу, ще більше завзяттє, яке нарешті допровадилоби до визволення нашої Української Землі, не хвилевого, але повсегдашного.

Тож тут пригадаю коротко:

1. **Як відковилася Українська Галицька Держава?**
2. **Як боролася вона за своє істнованне?**
3. **Чому впала?**
4. **Яке є теперішне національно-політичне положення Українців на своїх землях?**
5. **Вигляди на будуче.**

I.

Як відновилася Галицька Українська Держава.

Хоч загал Українців при розпаді Австро-Угорщини не був як слід приготований до здвигнення своєї власної держави, то всеж таки, на щастя, в слушний час найшлися на чолі народу досить сильна ґрупа енерґічних та ідейних провідних людей, що потрафила дуже спритно і жваво захопити владу у Львові, і цілій Східній Галичині та північній Буковині. Якби вони були з акцією захоплення влади спізнилися на яких 12 годин, то ми ніколи не моглиб повеличатися воскресеннєм Української Держави на землях бувшої австро-угорської монархії. **Плян** захоплення влади вдався єдино ще й тому, що виконавці вміли його заховати **в тайні.** Бо колиб Поляки були лише підозрівали, що Українці носяться з заміром заволодіти Галичиною, то в них було забогато сили, щоб не допустити до його виконання.

Зародки й основи **політичної** й **мітарної** сили, без котрих обняття влади і здвигнення своєї держави було немислиме, галицькі Українці вже мали в **Українській Національній Раді** та **Українських Січових Стрільцях.** Отсе то й були ті сили, що спільно виробили, порішили та влучно виконали плян захоплення власти і проголошення української держави. Виконано плян так: В ночі з 31. жовтня на 1. листопада 1918 року та мілітарна сила, що стояла до розпорядимости Української Національної Ради, у Львові арештувала австрійського намісника Галичини та команданта Львова; розброїла всі військові частини не-українські й узброїла всіх вояків Українців; обсадила ними всі будинки державні та залізничі стації, почту, телеґраф, всі казарми та склади оружа й амуніції; а на вершок вежі львівського ратуша вивісила український жовто-синій прапор. Тої самої ночи, на тайний приказ Української Національної Ради, зроблено те саме в цілій Східній Галичині. Так то **Галичина,** що 577 років була під чужим **ярмом, дня 1. листопада 1928 р.** раптом опинилася знов під українським прапором, **знов стала українською державою,** як була колись за князів Романа та Данила.

В той час, коли в цілій Східній Галичині власть спочивала певно в українських руках, за Львів треба було воювати таки від першого дня.

Західна Українська Народня Република обнимала всю територію бувшої австро-угорської монархії, заселену переважно Українцями: **Галичину** по Сян, північну **Буковину** по Серет і українські части бувших угорських столиць (комітатів): Спиш, Шарош, Земплин, Уґ, Береґ, Уґоча і Мармарош.

Державною мовою в усіх публичних установах і школах стала відразу **мова українська.** Та показалося, що української інтеліґенції було за мало, щоби нею замістити всі урядові місця, особливо в области цивільної, політичної адміністрації і військової орґанізації. Головно обсаджено Українцями самі чільні позиції, а на підрядних становищах полишено дуже богато нешкідливих Поляків.

Українців дуже дивно вражало на кождім кроці, як дуже Поляки, Німці та Жиди посмирніли, коли опинилися під українською владою. Бутні й горді високі військові та політичні урядовці, пани-дідичі, що колись дерли носа і звисока дивилися на всякого Українця без виїмку, тепер стали дуже смирні та піддані й кланялися в три погибелі кождому Українцеви, який мав сяку-таку власть.

(Дальше буде).

ЛИСТОПАД.

(В десятьлітну річницю независимости Західної України, присвячую поляглим Укр. Січовим Стрільцям)

В листопаді ліси червоніли,
В городі Льва загреміли стрі-
[ли,
По селах збирались до збруї,
Ніби хмари до-гріаної бурі,
Рабством скуті, з неволі по-
[нурі,
Хлопи, герої, герої.

В листопаді золото і сині
Прапори шуміли в долині,
Де військо збиралось до бою,
З синіх гір, і лісів, широкого
Поділля
Йшли війська добувати волю.

В листопаді зійшло волі сонце,
Снопи лучів кидало в віконце
Попід стріхи, в убогії села,
Хоч не було ні мужа ні сина,
Всіх забрала до бою Вкраїна,
Але мати все була весела.

В листопаді всі дзвони дзво-
[нили,
В міліонів серденька забились,
Бо цеж радість, радість небу-
[вала,
Ми пірвали пута вікові,
Страшна тюрма, кайдани тяж-
[кії
І неволя на віки упала!

В листопаді всі згадаймо нині
За цих, що рідній Вкраїні
Душу й тіло в боротьбі від-
[дали;
На могилах вже й хрести по-
[гнили,
Та забути за них нема сили,
І їх святі ідеали.

В листопаді десять літ минає,
Боротьба однак не вгаває:
Знов кров і знову могили,
Щоб убити в душі похіть волі,
Ні, ми мусим вийти з кайдан
і неволі,
Нас убити нема, нема сили!

Дмитро Захарчук,
хорунжий Укр. С. Стрільців.

ПОДЯКА.

Я, низше підписаний та моя дружина складаємо сердечну подяку У. Н. Союзови за уділення мені допомоги у висоті 75 долярів. Ці гроші є для нас великим поратунком, особливо тепер під зиму, коли я не роблю, бо знаходжусь у шпиталі.

Також дякуємо 285 відділови У. Н. С. св. Петра і Павла, що постарався о цю допомогу. — **Павло і Розалія Коник.**
Ферел, Па., 6 листопада 1928.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

—o—

АКРОН, О.

Листопадове Свято.

Українці міста Акрону відчувають цілим серцем вагу свята Першого Листопада. Тимбільше, що тепер знову полялася кров у Львові з приводу 10-літньої річниці 1. листопада 1918 року.

Наші найкращі сини одні сидять по тюрмах, другі по таборах, а треті далі наставляють свої груди і кров проливають, а кровця та немов те зерно падає на добру землю і видає плід, котрий то скоро і буйно виростає і сміло, отверто промовляє словами: не тішся, враже, сотня поляже, тисяч натомісць стане до борби.

Щоб віддати поклін поляглим українським героям, котрі віддали все, що найліпше, бо душу і тіло за нашу вітчину, ставимо могилу в память погибших українських героїв дня 29. листопада в українській церкві, де відправиться панахида о 9.30 годині рано, на котрій, ми певні, не забракне ні одного свідомого Українця.

Василь Ч. Пулк.

—o—

БОТЛЕР, ПА.

Віче в справі Рідної Школи.

Дня 6 листопада б. р. відбулося в Ботлер, Па. з ініціятиви української православної парохії, віче в справі Рідної Школи.

Для перепровадження віча були вибрані слідуючі: д. І. Бунґа предсідателем а д. М. Марків і д. І. Марчишин секретарями.

Коли по отворенню віча предсідателем явився на сцені делеґат Рідної Школи, д. Л. Ясінчук, зібрані щиро і радісно привитали дорогого гостя з рідного краю. В своїм докладнім рефераті д. Ясінчук ясно і правдиво представив перед присутними надзвичайно тяжке положення рідної Школи в Старім Краю під польською владою. Але разом з тим з його слів ми, американські Українці, могли переконатися, що наші брати в Старім Краю не упадають на дусі так, як ми тут в Америці, та що вони, не дивлячись на ніякі перешкоди, ні на ніякий терор з боку Ляхів, ніколи не покинуть боротьби за своє визволення, за все, що нам дороге і рідне, а в тім числі і за нашу Рідну Школу.

Оце завзяття, ця готовість до боротьби наших братів в Краю, ця бадьорість, яку ми відчуваємо в кожнім слові д. Ясінчука, — це властиво і є те, що спричиняє великий успіх всіх віч, які орґанізує д. Ясінчук, як делеґат Рідної Школи в Америці.

Д. Ясінчук привіз нам подих рідного краю. Він дає те, чого якраз нам часто бракує, а це — віри в самих себе і в свої сили. Ось тому то власне з таким захопленням слухають наші люде його рефератів, томуто ми щедрою рукою даємо свій даток на велике діло і томуто виходимо по вічу з галі піднесеними на дусі і морально задоволеними.

По скінченню реферату д. Ясінчуком на вічу виступали з промовами ще о. Юрій Крупа, парох гр.-кат. парохії і о. протоєрей Г. Климович, настоятель укр. прав. парохії в Ботлер. Радісно привитали ботлерські Українці о. Прот. Климовича, котрий по своїй тяжкій недузі на цім вічу вперше виступив публично, готовий і далі продовжувати свою громадську працю на добро українського народу.

На цім вічу в Ботлер, Па., було зібрано на Рідну Школу $94.36, яка то сума є досить значною, коли мати на увазі, що віче відбувалося в будний день, а не в неділю, до чого звичайно наші люде звикли.

При кінци віча був обраний комітет —по двох громадян з кожної парохії, з обома священиками, котрий має і далі збирати жертви в Ботлер і околиці на допомогу Рідній Школі в Краю.

На закінчення цієї замітки ми щиро побажаємо д. Ясінчукови, щоб його акція допомоги Рідній Школі удалася в Америці як найкраще! А всім нашим американським Українцям в тих місцевостях, де мають відбутися віча в справі Рідної Школи сердечно радимо не проминути нагоди побувати на таких вічах, щоб послухати живого слова шановного делеґата д. Ясінчука, та щоб скласти свій даток на велике діло ратунку Української Нації.

М. К.

—o—

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Листопадове Свято.

В память 10-літніх роковин української державности відбувся заходом Співацько-аматорського кружка „Бандурист" при церкві св. арх. Михаїла святочний концерт дня 11 листопада с. р.

О годині 11.30 рано місцевий парох, о. Волинець відправив панахиду за тих героїв, що полягли в бою з ляцькою татарвою, а за свободу української републики. О годині 4 пополудни відбувся в церковній галі під ч. 127 Парк ул., концерт. Сей концерт випав дуже артистично під проводом місцевого дяко-учителя п. Рогача.

Вступне слово виголосив о. Волинець, ядерною і зрозумілою мовою, за що отримав в нагороду оплески.

Точки концерту були виконані як слід, бо за кождою піснею співаки одержували грімкі оплески. Деклямували ось ці особи: С. Хировська, Марійка Бурбела, Й. Бурбела, Голубовичівна, О. Небор, Чайковська. Й. Бурбела віддеклямував „Гайдамацька пімста"; його вже не треба хвалити, бо про нього знає ціла околиця

На пяно і скрипці грали дві сестрички громадян Благідки так вдатно, що публика нагородила їх грімкими оплесками. На сей концерт приїхали громадяне з Брістол, Ансонії, Бріджпорт і Стемфорд. Концерт сей залишиться на довгі літа в памяти української громади Ню Гейвен. Чистий дохід з концерту призначений на будову Дому для Українських Інвалідів у Львові.

Мих. Довгий.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ДЕРБИ, КАНН. Повідомляється всіх членів, що збори Тов. Зап. Січи, від. 23, відбудуться в неділю, 18. листопада, в год. 12-ій в полудне, з тої причини, що в сю неділю буде за стараннєм Центр. Комітету ставлений Концер, то щоб члени могли взяти участь в так важнім підприємстві, бо весь дохід піде на будову Дому Інвалідів у Львові. — Секретар.

РІДКИЙ ЛЕТАРҐІЧНИЙ ВИПАДОК.

Рідкий випадок мав на днях місце в одному з сіл люблинського воєвідства. Тамошній робітник Лавринович упав жертвою нещасливої катастрофи при будові камениці. Втративши притомність, робив він враження мерця, так, що в хаті покійника ладилися вже до похорону. В день, у якому мав відбутися похорон, увійшла до хати якась молода циганка і виявши пляшину з камфоровою водою, приложила її до носа покійника; покійник зітхнув, протер очі і на власних силах піднісся з домовини. Звістка про „воскресіння" Лавриновича схвилювала ціле село. Проте ще цього самого дня він дійсно вмер, так, що на другий день похорон таки відбувся. На думку лікарів, це був незвичайно рідкий летарґічний випадок.

В АВСТРІЇ ЩОРАЗ МЕНШЕ УРОДИН.

В Австрії нотують щораз менше уродин. В порівнанні з 1913 роком змаліла статистика народин на 1 четвертину. Коли в згаданому році зареєстрували на нинішньому державному просторі Австрії 153,-447 народин, то в 1926 році було їх вже тільки 118,769, а в минулому році лише 111,534. Найскоріше маліє число народин у Відні.

НЕМА ПОТІХИ З ПРИБРАНОГО СИНА.

Мало кому відомо, що визначний московський письменник М. Ґоркий має прибраного сина, по походженню Жида. Не вніс він багато радости в життя письменника. Ще коли Ґоркий був засланий у Новгород, пізнав там жидівського засланця прізвищем Свердлов і відчув до нього живу симпатію та сердечну приязнь. Свердлов був сиротою і Ґоркий його адоптував та дав йому своє прізвище, це є Пешков. Ґоркий покладав на свойого адоптованого сина великі надії і мріяв, що він буде колись провідником революційного руху. Одначе Свердлов, живучи в Італії, перенявся фашизмом, а сьогодня є одним з провідників московського консерватизму в Франції.

Слушність.

— Ти такий здоровий і сильний, а не соромишся жебрати.
— Чому ні — соромлюсь...
— А чому не йдеш працювати коли соромишся?
— Бо соромитись лекше як працювати.

—o—

Згідність уподобань.

Лікар: Мені не подобається ваше кашляння.
Пацієнт: Вибачайте, пане доктор, краще не можу.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

РАЧЕСТЕР, Н. Й.

На будову читальні Просвіти в Хотіни, повіт Калущ.

На руки громадян: Ксавера Воробця і Гната Бурґера в Рачестер, Н. Й., наспіла від комітету читальні Просвіта в Хотіни подяка і посвідка за одержані жертви в сумі $130. Письмо підписане головою Олексою Драґаном с. Семена. В письмі наші браття доносять, що вже взялися до будови.

Жертвували: К. Воробець 16 дол.; по 10 дол.: Г. Бурґер, Марія Бурґер, Розалія Бурґер, Г. Кендюк; Д. Матковський 6 дол.; по 2 дол.: о. В. Турула, А. Василина, В. Василина, А. Мендик, С. Микульський, М. Антонів, В. Дуда, І. Береза, О. Голій, І. Трендий; по 1 дол.: Михаліна Пічакова, П. Грушевський, І. Сулима, І. Питулей, М. Смольський, Розалія Смольська, Л. Дзундза, К. Шевчук, П. Врзняк, К. Крикливий, П. Гринів, Д. Антонів, В. Бащук, М. Круль (Поляк), М. Завадскі (Поляк), Я. Лапіньскі (Поляк), Розалія Круль, А. Куркуря, П. Лиско, К. Саламаха, Н. Сирохтей, Ф. Озарок, С. Кушлик, П. Кушлик, М. Дуда, Анна Андрусів, Кароліна Гавриляк (Полька), І. Пастущин, Стефка Матковська, Ева Сорохтей, Н. Мурашко, Д. Федоришин, М. Микитин, Д. Яцків, Л. Головський, Д. Трендий (с. Івана), Марія Трендий (ж. Івана), І. Сорохтей, М. Рудий, Н. Перчик (Петрів); Д. Добровольський 75 цнт.; по 50 цнт.: Р. Коник, В. Паньків, А. Сеник, М. Грицак, С. Портасевич, А. Романів, І. Мудрик, Я. Гривняк, А. Пакула, І. Федоришин, М. Білик, Д. Шевчук, Марія Місюра, В. Пристайко, Н. Швець, Я. Ковтун, Я. Андрусів, А. Іванів, О. Голод, М. Берлянський, П. Колковський (Поляк); по 25 цнт.: Нанця Цюпик, І. Пелюх, Н. Русин, Д. Чмола.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На читальню Просвіти в Джурині, пов. Чортків.

З читальні Просвіти з Джурина надійшло письмо, підписане Іваном Блаженком як головою, а Семеном Братковим як писарем, у якім стверджують з подякою, що читальня одержала по $5 від Якова і Михайла Квасниці, а решту на загальну суму зложили знайомі гром. Яреми Ценда, котрий переслав збірку.

„АНҐЛІЙСЬКІ МАНЕВРИ" РУМУНСЬКОГО КНЯЗЯ.

Як відомо, румунський князь Микола, молодший брат ославленого зі своїх любовних історій князя Карла, позволив собі на початку жовтня с. р. пійти його слідами і чкурнув з Букарешту до Парижа з одною румуською красавицею. З немалим трудом вдалося князя вговорити, щоби він покинув красавицю і вернув назад до Букарешту. Тепер подивімся, як се офіціяльно пояснювано в Румунії. Новий український щоденник „Час", що зачав виходити в Чернівцях, в 8. ч. з 10 жовтня, подає таку новинку: „Букарешт, 8. жовтня. — Вчера вернув до Букарешту Є. В. Прінц Реґент Николай з Анґлії, де брав участь на великих маневрах анґлійської фльоти". Отже тягання з любовницею по Парижу називається офіціяльно „великими маневрами анґлійської фльоти"...

СЕРЕДНЬОВІЧНА ТРАДИЦІЯ В КРИМІНАЛІСТИЦІ.

Французька поліція займається проєктом таврування злочинців. Проєкт мотивований тим, що істнуюча дотепер система, яка дозволяє поліції пізнавати своїх реєстрованих уже „гостей", не вистарчає. Таврування буде відбуватися без болю. В тій цілі застрикуватимуть злочинцям розтоплену парафіну. Тавра не можна буде ніяким робом стерти зі шкіри. Такі знаки будуть випалювані на спині деліквента, а їхній вигляд буде пристосований до роду провини. Як не як, а таки казав правду Бен Акіба: Нема нічого нового під сонцем.

LITTLE JULIUS SNEEZER — BY BAKER

